

РЕШЕНИЕ

№ 37

гр. Горна Оряховица , 10.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ГОРНА ОРЯХОВИЦА, VIII СЪСТАВ в закрито заседание на десети февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Трифон П. Славков

като разгледа докладваното от Трифон П. Славков Гражданско дело № 20204120101188 по описа за 2020 година

Предмет на делото е отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 2 ГПК, вр.124 ал.1 от ГПК за недължимост на сумата от 120 лв.

Предявена е искова молба от С. С. П., чрез пълномощник адв. И. Млъзев от ВТАК против Национално бюро за правна помощ гр. София, с която се иска от съда да признае за установено, че задължението на ищеца към ответника, възникнало на основание изпълнителен лист от 09.03.2015 г., издаден по гр. д. № 998/2014г. по описа на ГОРС, в размер на 120 лв. за оказана правна помощ, която е изплатена от НБПП, е погасено по давност и не се дължи.

Ответникът депозира в срок писмен отговор, с който оспорва иска. Намира, че процесуално правно легитимирано лице да отговаря по предявени иск се явява Национална агенция по приходите, т.к. е орган събиращ вземането. Счита, че не е изтекла погасителната давност по чл. 110 ЗЗД, защото съгласно чл. 116 ЗЗД давността се прекъсвала с предприемане на действия по принудително изпълнение. Твърди, че в периода 09.03.2015 г. – датата на издаване на изпълнителния лист, до образуване на изпълнително дело № 228/2020 г. по описа на ЧСИ Д. Колева, е прекъсното течението на погасителната давност, защото са извършвани изпълнителни действия. Прави се възражение за прекомерност на заплатеното от ищцата адвокатско

възнаграждение. Иска от съда да отхвърли предявения иск и да му се присъдят сторените разноси за юрисконсултско възнаграждение.

За да се произнесе съдът съобрази следното:

Предявен е отрицателен установителен иск с правна квалификация чл. 439, ал. 1 ГПК.

По възражението на ответника, че настоящият иск е недопустим:

Съдът счита, че предявеният иск е допустим, поради следните съображения:

Съгласно чл. 6, ал. 3 от Закона за правната помощ (ЗПП) Национално бюро за правна помощ (НБПП) е независим държавен орган - юридическо лице, на бюджетна издръжка към министъра на правосъдието, със седалище в София. Следователно НБПП, дефинирано с изрична законова разпоредба като юридическо лице, е самостоятелен правен субект, който като такъв има собствена имуществена сфера, различна и обособена от тази на останалите юридически и физически лица, включваща права и задължения с определена парична стойност, в т.ч. и вземания за стойността на предоставена от бюро то правна помощ под формата на процесуално представителство, защита и съдействие.

Съгласно чл. 27б ЗПП разноските за правна помощ по чл. 27а (каквито безспорно са присъдените с изпълнителния лист в тежест на ищеца 120.00 лева) са частни държавни вземания и се събират от Националната агенция за приходите въз основа на издаден от съда изпълнителен лист. Съгласно чл. 27а ЗПП в определени със закон случаи лицата, на които е предоставена правна помощ, възстановяват на НБПП направените разноси. В чл. 78, ал. 7, изр. второ ГПК е предвидена именно такава хипотеза, при която лицето, получило правна помощ, дължи заплащане на стойността ѝ, като съгласно разпоредбата в случаите на осъдително решение лицето, получило правна помощ, дължи разноси съразмерно с отхвърлената част от иска. В случая в издадения от Районен съд- Горна Оряховица изпълнителен лист не е посочено правното основание, на което ищецът е осъден да заплати разноси за адвокатско възнаграждение, но от изпълнителния титул се установява, че дължимите суми са за правна помощ по гр. д. № 998 /2014 г. по описа на РС – Горна

Оряховица, поради което следва да се приеме, че е налице именно хипотеза на чл. 78, ал. 7, изр. второ ГПК във връзка с чл. 27а ЗПП. /стр. 6/ Нещо повече, законосъобразността на така възложената в негова тежест отговорност за разноси не е предмет на настоящото производство, а и между страните по делото не се спори, че ищецът законосъобразно е осъден да заплати процесната сума, тъй като недължимостта ѝ той обосновава единствено с твърдения за изтекла погасителна давност.

Изложеното налага безспорен извод, че ответникът НБПП като самостоятелен правен субект е носител на определен обем от права и задължения, свързани с осъществяваната от него специфична дейност, сред които и вземането за стойността на оказана правна помощ. В този смисъл, именно НБПП е титуляр на вземанията за разноси за правна помощ, каквито в случая са присъдени в негова полза с процесния изпълнителен лист, поради което е единствено легитимирано да търси и получи плащане по него.

Обстоятелството, че НАП е образувала или обезпечила движението по изпълнителното дело, по което изпълнителният лист е представен, намира своето правно основание в нормата на чл. 3, ал. 7, т. 8 от Закона за Националната агенция за приходите, съгласно който агенцията събира частни държавни вземания, чието събиране със закон е определено да се извършва от нея, във вр. с чл. 27б ЗПП, съгласно който разноските за правна помощ по чл. 27а ЗПП се събират от Националната агенция за приходите. Цитираните законови разпоредби овластяват агенцията да извършва действия по събиране на определени групи частни държавни вземания по смисъла на чл. 162, ал. 4 ДОПК. В този случай НАП действа като процесуален субституент във вид на процесуална суброгация, на нея са ѝ делегирани от закона правомощия да събере вземането на НБПП. Агенцията не претендира в образуваното изпълнително производство собствени права, тъй като не е носител на такива, а действа като оправомощено от закона лице да събира частни държавни вземания по изпълнителни листове, издадени в полза на бюрото.

Следователно НАП не участва в материалното правоотношение, представляващо източник на вземането за заплащане на разноси за правна помощ и поради това нито е легитимирана да получи плащане, нито е надлежен ответник по иск за недължимостта му, тъй като отрицателният установителен иск по чл. 439, ал. 1 ГПК следва да се предяви срещу лицето,

което претендира да е носител на вземането, да има качеството кредитор. В случая, както бе изяснено по-горе, НАП не е кредитор в материалноправния смисъл, тъй като тя не предявява свои вземания, поради което не е пасивно легитимирана да отговаря по иска за установяване недължимост на присъдените разноски за адвокатско възнаграждение.

Липсата на пасивна материалноправна легитимация на НАП обуславя и липсата на правен интерес от предявяване срещу нея на иска на ищеца, че не дължи сумата, за която на основание чл. 276 ЗПП е издаден изпълнителен лист. Не е налице правен интерес от отрицателен установителен иск срещу агенцията, че няма вземане срещу ищеца, от една страна, защото тя не претендира да има такова, а от друга- защото евентуалното уважаване на такъв иск срещу НАП не би дало никаква защита на ищеца-длъжник. Действителният претендент на вземането - НБПП, не би бил обвързан от силата на пресъдено нещо, с която е установена недължимостта, тъй като не е бил страна в производството. В този смисъл са дадените разяснения в постановените по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК и задължителни за първоинстанционните и въззивните съдилища Определение № 732 от 10.12.2009 г. на ВКС по ч.т.д. № 832/2009 г., II ТО и Определение № 513 от 06.07.2010 г. на ВКС по ч.т.д. № 465/2010 г., II ТО.

Съгласно разпоредбата на чл. 439 ГПК длъжникът може да оспори изпълнението чрез иск, който може да се основава на факти настъпили след приключване на съдебното дирене. В настоящия случай ищецът се позовава на изтекла погасителна давност за паричното задължение по изпълнителния лист от 09.03.2015 г. по гр. д. №998 /2014 г. по описа на РС – Горна Оряховица, въз основа на който е образувано изп. дело № 228/2020 г. по описа на ЧСИ Д. Колева-Стефанска, с рег. №728.

Предмет на така предявения иск е установяване със сила на пресъдено нещо между страните, че не съществува задължението на ищеца да заплати сума в размер на 120.00 лева - присъдени разноски за възнаграждение за служебно назначения адвокат Пламена Горанов Гаджонова, процесуален представител по гр. д. №998 /2014 г. по описа на РС – Горна Оряховица, за които е издаден изпълнителния лист от 09.03.2015 г. по гр. д. №998 /2014 г. по описа на РС – Горна Оряховица.

В тежест на ищеца, съобразно твърдението му е да докаже факта на погасяването на процесните суми по давност като в случая следва да установи началния момент, от който е започнала да тече погасителната давност и периода, за който е текла. При установяване на това обстоятелство, в тежест на ответника е да докаже спирането или прекъсването на давността.

Във връзка с така разпределената доказателствена тежест следва да се вземат предвид следните съображения, свързани със специфичния характер на производството по чл. 439 ГПК:

Разпоредбата на чл. 439 ГПК предвижда защита на длъжника по исков ред, след като кредиторът е предприел изпълнителни действия въз основа на изпълнителното основание. Законодателят е уредил защитата на длъжника да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. Нормата на чл. 439, ал.1 ГПК следва да се тълкува във връзка с хипотезите по чл. 439, ал.2 ГПК, т.е. фактите следва да са настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. В настоящия случай това е производството по гр. д. №998 /2014 г. по описа на РС – Горна Оряховица на фактите и обстоятелствата, относими към ликвидността и изискуемостта на вземането, се преклудира, освен ако не са налице специалните хипотези по чл. 424 ГПК или чл. 439 ГПК /в този смисъл е и Определение № 956 от 22.12.2010 г. по т. д. № 886/2010 г., т. к., I т. о. на ВКС, представляващо задължителна съдебна практика, постановена по реда на чл. 290 ГПК/.

В случая длъжникът - ищец твърди, че процесната сума, предмет на издадения изпълнителен лист е била погасена по давност при образуване на изп. дело № 228/2020 г. по описа на ЧСИ Д. Колева-Стефанска, с рег. № 728. В тази връзка следва да се вземе предвид следното: съгласно нормата на чл. 110 ЗЗД с изтичане на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Същевременно, съгласно чл. 117, ал. 2 ЗЗД ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога пет години.

В настоящия случай, видно от представения изпълнителен лист, с определение № 76/13.01.2015 г. по гр. д. № 998/2014 г. по описа на ГОРС, с

което е осъден ищеца по настоящия иск, е влязло в сила на 06.03.2015 г. Следователно оттогава съобразно чл. 117, ал. 2 ЗЗД е започнала да тече погасителната давност за вземането.

Спорен в отношенията между страните е въпросът дали издаденият изпълнителен лист от 09.03.2015 г. гр. д. № 998/2014 г. по описа на ГОРС е прекъснал давността и ако да, кога е било това. В тази връзка следва да се изложат следните съображения: в чл. 116 ЗЗД са посочени изчерпателно хипотезите, при които давността се прекъсва: с признаване на вземането от длъжника; с предявяване на иск или възражение или на искане за почване на помирително производство; ако искът или възражението или искането за почване на помирително производство не бъдат уважени, давността не се смята прекъсната; с предприемане на действия за принудително изпълнение. В настоящия случай е безспорно установено в отношенията между страните, че ответникът не е депозирал молба за издаване на ИЛ, а ИЛ е издаден служебно от съда, доколкото съдът е констатирал, че постановеното определение № 76/13.01.2015 г. по гр. д. № 998/2014 г. по описа на ГОРС е влязло в сила.

Във връзка с гореизложеното следва да се посочи, че съгласно задължителните постановления на Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. на ВКС по тълк. д. № 2/2013 г., ОСГТК, давността се прекъсва едва с предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ (независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя и/или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане от вискателя съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ): насочването на изпълнението чрез налагане на заповест или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. В тази връзка следва да се посочи, че не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело – на 24.04.2020 г., изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на

непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др.

С оглед задължителните постановки, дадени в Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. на ВКС по тълк. д. № 2/2013 г., ОСГТК следва да се застъпи следната теза: правото на принудително изпълнение предпоставя на първо място притезание, което се нуждае от принудително удовлетворяване, защото не е доброволно удовлетворено, на второ място предпоставя предвиден от закона документ, който доказва съществуването на неудовлетвореното притезание и като условие за допустимост на изпълнителния процес, и на последно място - изпълнителен лист. Изпълнителният лист е съдебен акт, който удостоверява право за принудително изпълнение и разрешава то да бъде упражнено, като задължава и овластява изпълнителния орган да пристъпи по молба на кредитора към принудително изпълнение. Издаването на изпълнителен лист е част от изпълнителното производство, но не е част от същинското изпълнение, т.е. не представлява действие на принудителното изпълнение, което съобразно чл. 426 от ГПК може да започне само по молба на заинтересования молител. Действия по принудително изпълнение, представляват такива действия, които пряко са насочени към събиране на вземането, искането за които е адресирано до съдебния изпълнител, т.е. само онези действия, които са пряко насочени към имуществената сфера на длъжника с цел удовлетворяване на съдебно признатото право на вискателя. Издаването на изпълнителен лист за вземане, което е признато с влязло в сила съдебно решение/определение не представлява такова действие. В настоящия случай вземането е вече съдебно признато, като производството по издаване на изпълнителен лист има за цел извършване на проверка за наличието на право за принудително изпълнение и на предпоставките за неговото упражняване. Чрез издаването на изпълнителен лист съдът овластява съдебния изпълнител да пристъпи към принудително изпълнение, т.е. да упражни принуда спрямо длъжника за удовлетворяване на подлежащото на изпълнение право, като възпроизвежда съответното изпълнително основание. Това съдебно действие обаче не е пряко насочено към имуществената сфера на длъжника и в този смисъл не представлява действие по принудително изпълнение. Съдът разполага с правомощието да признае или отрече със сила на пресъдено нещо съществуването на спорното право, но не и да упражни принуда за неговото

удовлетворяване. Към предприемане на действия по принудително изпълнение се пристъпва след подаване на молба от заинтересованата страна до съдебния изпълнител и едва от този момент настъпва прекъсване на погасителната давност.

С оглед изложените съображения съдът счита, че самото издаване на изпълнителния лист на 09.03.2015 г. по гр. д. №998 /2014 г. по описа на ГОРС не е прекъснало давността. Видно от събраните по делото доказателства първото изпълнително действие, предприето по делото е подаването на молба за образуване на изпълнително дело на 28.02.2020 г. с вх. № 2240/04.03.2020 г. до ЧСИ с рег. № 728, като НАП са поискали на основание чл. 426 от ГПК, във вр. с чл. 276 от ЗПП, вр. чл. 3, ал. 7, т. 8 от ЗНАП образуване на изпълнително дело срещу ищцата. Изп. д. е образувано на 24.04.2020 г. На 21.07. 2020 г. е издадено нарочно постановление на ЧСИ за налагане на заповест за вземанията на ищцата, като на 22. 07. 2020 г. е изпратено заповестно съобщение до „ЦКБ“ АД. Същевременно обаче в периода от 06.03.2015 г. /датата на влизане в сила на Определение от 13.01.2015 г. по гр. д. №998 /2014 г. по описа на РС – Горна Оряховица до 21.07.2020 г. /налагане на заповест на ищцата в „ЦКБ“/ е изминал период от повече от 5 години, поради което вземането, обективизирано в издадения изпълнителен лист се е погасило по давност. Ответникът не доказва в този период давността да е била спирана, поради което искът следва да бъде уважен.

По отговорността за разноските:

С оглед изхода на спора пред настоящата съдебна инстанция, право на разноски възниква за ищеца. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца следва да се присъдят разноски за заплатена държавна такса в размер на 50 лв. По отношение на поисканото адвокатско възнаграждение, съдът намира, че то следва да бъде определено на основание чл.38, ал. 2, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 от Задв., вр. чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, и е в размер на - 300 лева. Възраженията на ответната страна, че ищцата не е установила, че е материално затруднено лице, както и че определеното по наредбата възнаграждение за процесуално представителство трябва да е в размер под минимално установения, са неоснователни.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК от С. С. П. с ЕГН *****, с адрес: гр. Д.О., ул. *** против Национално бюро за правна помощ, с адрес: гр. София, ул. „Развигор“ № 1, представлявано от председателя Н. В. И., че С. С. П. не дължи на Национално бюро за правна помощ сума в размер на 120.00 лева, изплатено от НБПП адвокатско възнаграждение по гр. д. №998/2014 г. по описа на Районен съд Горна Оряховица, за която е издаден изпълнителен лист от 09.03.2015 г. по гр. д. №998/2014 г. по описа на Районен съд Горна Оряховица, поради изтекла погасителна давност.

ОСЪЖДА Национално бюро за правна помощ, с адрес: гр. София, ул. „Развигор“ № 1, представлявано от председателя Н. В. И. да заплати на адв. И. Т. М., личен номер на адвокат 1600035550, с адрес на дейност гр. Велико Търново, ул. „България“ № 2, ат. 1, ап. 3, сумата от 300 /триста/ лева хонорар по делото, на основание чл.38, ал. 2 от Задв.

ОСЪЖДА Национално бюро за правна помощ, с адрес: гр. София, ул. „Развигор“ № 1, представлявано от председателя Н. В. И. да заплати на С. С. П. с ЕГН *****, с адрес: гр. Д.О., ул. *** сумата от 50 /петдесет/ лв., представляваща съдебно-деловодни разноски за заплатена държавна такса.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Окръжен съд-Велико Търново.

Съдия при Районен съд – Горна Оряховица: _____